

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concuree, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Nr. 153 Pres. 1937.

VASILE,

din îndurarea lui Dumnezeu Episcopul dreptcredincios al eparhiei ort. române a Caransebeșului,

iubitului Cler și Popor credincios și Onoraților Membrii ai Adunării Noastre Eparhiale, dar, îndurare și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos, iar dela Smerenia Noastră arhierasca binecuvântare:

În temeiul articolului 132 și 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, convocăm și prin aceasta declarăm de convocată Adunarea eparhială ordinară a eparhiei noastre, pe Duminică, 30 Maiu 1937 ora 9 a. m., în biserica Noastră catedrală din Caransebeș, unde se va săvârși întâiu sfânta Liturgie și Chemarea Duhului Sfânt, iar după aceasta va urma deschiderea adunării în localul designat pentru acest scop.

Drept aceea invităm pe toți Onorații Membrii ai Adunării eparhiale, ca în susnumita zi, la ora fixă, să se afle în Caransebeș, ca așa adunarea eparhială -- conform Regulamentului pentru afacerile interne -- să-și poată începe lucrările.

Al Domniilor Voastre al tuturor

Caransebeș, în 16 Maiu 1937,

iubitor părinte

† **VASILE**
Episcop.

Renunțarea.

De : Prof. **Constantin Rudnceanu**

Pentru conceperea unei vieți ideale, omul dealungul istoriei a trebuit ca să se adapteze unor împrejurări deosebite, să renunțe la viața materială, animalică, pentruca ideile să fie conducătoare, astfel studiul îndelungat al istoriei religiilor ne dă o icoană fidelă a omului din trecut.

Renunțarea a fost una din condițiile esențiale ale vieții spirituale. Această renunțare benevolă putem să o urmărim, ea e firul conducător al vieții spirituale umane.

În țara misterelor, în Egipt, unde totul îl uimește pe om și unde viața religioasă formează centrul vieții civilizatoare, misterele religioase în onorea lui Osiris, sunt exemple de renunțare. În noaptea de probă atunci când cel inițiat își începe ucenicia, este condus de cei 2 neocori în sanctuarul sfânt, acolo i se arată imensul coridor întunecat pe care trebuie să-l străbată, spunându-i-se „dacă voești, poți rămâne aci, dacă nu, pleacă“. Neofitul răspundea: „*Eu rămân aci, eu renunț la viața pământească*“.

„Misterul lui Osiris“ se repetă la toate serbările mari. El constituia o adevărată dramă, jucată în cea mai mare parte de preoții costumați după înfățișarea zeilor. Iată din ce consta:

„Se făcea din pământ amestecat cu sămânță de grâu și substanțe aromate, o statuie reprezentând pe zeu. În timpul lucrului, marele preot aducea pe rând mulagiile celor 14 bucăți din trupul divin și așezându-le în pasta statuii, zicea: „Aduc lui Isis această părticică din mumia lui Osiris“. Statuia era lăsată apoi un timp, la umbra sicomorilor, până ce grâul rodea, simbolizând astfel reînvierea zeului. Dar pentrucă acest procedeu cerea timp îndelungat, se mai proceda și în felul următor: Se sacrificau animale cornute, — câte odată și oameni, prizonieri de războiu, statuia lui Osiris era introdusă în pielea sângerândă a jertfei, iar preotul care înfățișa pe Horus, prin piese magnetice și atingând gura și ochii, transmitea statuii fluidul vieții. În fine cătră sfârșitul serbărilor se făcea toaleta statuii în așa fel încât ea lua înfățișarea unei ființe pline de viață. Odată reînviat pentru viața veșnică de dincolo de mormânt, Osiris putea conduce cu mai mult succes opera sa începută pe pământ. Intocmai ca și patimile lui Iisus, mitul lui Osiris are o semnificație simbolică: Reînvierea prin suferință a zeilor și a oamenilor, asigurarea unei vieți nouă, fericită și eternă“. (Mircea Herovanu: Egiptul, pag. 9—10 și G. Maspero: Histoire ancienne de l'Orient classique.)

În religiunea persană avem acea noțiune bine determinată a unui zeu care oferă holocaustul voluntar pentru fecunditatea pământului și pentruca din el să rească viața pe pământ.

Persii aveau religia dualistă, *Ormuzd*, zeul râului și al întunerecului. Fiecare dintre aceste zeități erau ajutate de 7 zeități subordonate lor. *Mitras* era un astfel de zeu subordonat lui *Ormuzd*.

Ceremoniile de purificare aveau loc în temple obscure sau chiar subpământene (speunca, antrum) la lumina unor torțe, cu un fast deosebit. (René Ménéard et Sauvageot Claude: Institutions Religieuses, pag. 91.)

Aderenții cultului mitraic formau tovărășii de frați sau „*frății*“. La aceste tovărășii erau admiși numai bărbații, morala religiei Mitraice era foarte severă, regulile morale erau păzite cu o rigurozitate deosebită. Între regulile moralei găsim cea dintâi condiție a *renunțării*. Religia lui *Mitras* a fost luată de Sirieni, transformată în mod bizar apoi de Greci și Romani. Creștinismul a avut mult de luptat în imperiul roman cu religia lui *Mitras*. (*A. Loisy*: *Mithras*, pag. 189, 197, și în special vezi *Cumont* și *I. Tontaine*, studii neîntrecute în această chestiune.)

Interesante sunt de amintit și misterele din lumea grecească, în special cele dela Eleusis, deasupra golfului Saronicus, pentru regenerarea grâului, așa după cum sămânța de grâu încolțește, tot așa și sufletul omenesc regenerează. Fiica *Demetrei* (*Koré*) a fost răpită de *Hades* și a învățat misterele suprapământene, Arta le-a împărtășit și mamei *Sale*, anume, ce trebuie să facă omul ca să aibe un destin mai bun. Eleusenii au ajuns ca să sărbătorească sărbătoarea însămânțării, cu cântece nocturne contemplant pe zeiță, uneori pe livezile luminoase și mai târziu în temple unde se învățau **misterele (telestêrion)**. „*Drama sfântă dădea privitorilor o convingere despre nemurirea sufletului și un destin mai bun pe cealaltă lume*“.

Inițierea era o condiție a sfințeniei, ca și botezul creștinului, avea o parte adânc morală, și renunțarea juca un rol deosebit. Pe cei cari nu se țineau de regulile moralei, cari prin viața lor păcătoasă întunecau bunul mers al religiei, erau excluși dela ceremoniile sfinte. (Th. Zielinski: La Religion de la Grèce antique, Paris 1926, pp. 113—116.)

Toate aceste exemple sunt din lumea antică, ele ne arată rostul renunțării și binefacerile ce au isvorit din viața spirituală.

Lumea creștină, creștinismul prin minunata predică de pe munte a Mântuitorului Iisus

Hristos, prin care în cuvinte simple de o rigoare perfectă ni se arată toate actele mărețe ale vieții spirituale, între care *renunțarea la bunurile lumești este cea mai importantă.*

Religia creștină își are tainele ei minunate, totuși trebuie făcută o deosebire esențiale între tainele (misterele) lumii păgâne și cele creștine. „Tainele*”) sunt actele sfinte, în care sub un simbol vizibil, se împărtășește un dar determinat, invisibil al Sfântului Duh. Ceeace este esențial tainei, este uniunea lucrurilor vizibile cu lucrurile invisibile, unirea unei forme exterioare cu un conținut interior“. (S. Bulgakoff: Ortodoxia, trad. rom. Nic. Grosu, Sibiu 1933, pag. 140.)

În lumea creștină tainele au acea semnificație deosebită de adâncă realitate a lumii invisibile. În momente unice din viața creștinului Divinitatea este prezentă. Ea face minuni, ea deșteaptă puterea *renunțării — pe care creștinul o practică cu atâta încredere.*

Creștinul își dezvoltă facultățile sale trupești și sufletești printr'o voință puternică în sensul unei lupte — atunci când apare *ispita* sau Diavolul, care ne încearcă în multe clipe din viața noastră. Ne aducem aminte de cuvintele Mântuitorului Iisus Hristos: „De nu vă veți întoarce și să vă faceți ca pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor“ (Matei XVIII, 3).

Chiar cu riscul „pierderii vieții și a câștigării unei alte vieți“ omul luptă și în același timp *renunță la tot ce-i deștatator.*

Esențialul renunțării este *durerea și convertirea*, durerea care transformă viața în dragoste. Dragostea față de Dumnezeu-Tatăl și de aproapele nostru.

Sacrificiul renunțării trebuie să învingă egoismul din noi. Și acest sublim sacrificiu îl găsim pe Crucea sfântă depe Golgota în acel „Eli, eli, lama sabachtani“, care nu face altceva decât să confirme suprema iertare, spunând: „Iertă-le lor Doamne, că nu știu ce fac“. Credința aceasta ce ni-a lăsat-o Iisus Hristos, este supremul testament ce trebuie să-l urmăm în viața noastră. Viața noastră este adânc tâlcuită de izvorul creștinesc al suferințelor și este lungul drum al renunțărilor, cari ni se impun din primul moment al activității noastre, și trebuie să recunoaștem, mărturisind, că fără de acest izvor izbăvitor de viață curată, noi suntem niște naufragiați ai acestui pământ, plin de doruri și adânc brăzdat de suferințe și lacrimi...

Și din aceste lacrimi și speranțe resare izbânda visului de mâine!

*) E vorba de tainele creștine. (Aut.)

Ierarhia bisericească.

Liturgica despre ierarhie.

Locașurile sfinte, vechi.

(Continuare).

Venirea Mântuitorului în lume, se datorește împetririi sufletului omenesc, când în loc de a primi învățăturile Domnului date prin prooroci și profeți, mai ales la popoarele *monoteiste*, și în deosebi la Evrei, în loc să se închine în mod duhovnicesc unui singur Dumnezeu, lumea își făcuse sute și mii de idoli după diferite necesități ca scopuri pur personal-materialiste.

Îndeosebi, poporul ales, poporul lui Israil, care avea crezul fundamental dat pe cele zece table ale legii de Domnul pe Muntele Sinai lui Moisi, fie că în vremuri s'a închinat diferitelor chipuri idolești, fie că în ultimul timp a săvârșit practica prescrisă în cele cinci cărți a lui Moisi, sub o formă și conținut materialist — fără conținutul spiritual, a grăbit venirea bântuitorului și consfințirea Testamentului Vechi, pe nou fundament: al *spiritualității vieții omenești*, înlocuindu-se *jertfele sângeroase*, cari au *materializat* așa de mult viața omenească, brutalizându-o până la nesimțirea animalică.

Principiul Mântuitorului, cuprins în atâtea învățături ale Sale, dar culminând în cuvintele: „Nu am venit să stric Legea ci să o împlinesc“, au determinat pe sfinții apostoli și învățăcei a transforma *jertfa* levitică, materialistă, în *jertfa* spirituală a preoției Noului Testament, păstrând practica levitică, dar înlocuind *jertfa sângeroasă* prin una simbolică.

Astfel s'a instituit slujba religioasă de astăzi, păstrată sub toată forma ei primitivă, dela primii creștini, în frunte cu sfinții apostoli și învățăcei, de biserica ortodoxă.

Dovada cultului exterior, ortodox ne este istoria liturgică, din cele mai primitive vremuri creștine.

Cultul pios de închinare în comun a fost preocuparea cea dintâiu a sf. apostoli cuprins în definiția: „*Inchinarea în comun este puterea de viață a creștinătății; în ea se oglindesc toate învățăturile sfinte și prin ea se explică luminos, tot ce ni s'a orânduit de Mântuitorul lumii*“.

Așadar, o preocupare din cele mai de seamă a învățăceilor Domnului a fost organizarea cultului: *închinarea în comun.*

Pentru orientarea noastră asupra felului cum se săvârșia cultul Testamentului Nou, în vremea când Mântuitorul era pe pământ, va fi de lipsă să descriem casele în cari se făceau adunările și respective rugăciunile pe atunci.

Arhitectura evreiască a evoluat mult dela colibele primitive la case, iar pentru cei mai

instăriți, la palate luxos zidite de renumiții arhitecți fenicieni. La arhitectura civilizației evreiești se mai adaugă arhitectura romană, pe vremea ocupației din timpul lui Hristos.

Când Mântuitorul Hristos a orânduit să mănânce paștele cu învățăceii săi, înainte de patimă a trimis din Vitania pe Petru și pe Ioan ca să gătească cina în foisorul casei — din Ierusalim — a unui om pe care nu-l numește cu numele ca să nu afle Iuda vânzătorul. Foișorul din Ierusalim, unde s'a săvârșit cina cea de Taină, în care s'a instituit misterul sfintei Euharistii, deși avea simplitatea apostolică, precum și casele în cari au stat „încuiați de frica jidovilor“, nu dovedesc desființarea caselor de rugăciuni a corturilor sfinte, deoarece Mântuitorul pregătit fiind a bea „paharul suferinței până la sfârșit“ nu a voit să expună învățăceii săi la perire — prin identificarea lor în case anume construite — până ce nu vor propovădui lumii biruința desăvârșită.

Măreția cultului sfintei Euharistii era asigurată prin trumseța foșoarelor cu bogăția arhitecturii lor.

Biserici, cu podoabele lor de astăzi, se puteau lesne zidi atunci, dat fiind spiritul de mare jertfă al credincioșilor, cari vânzându-și averea, puneau prețul ei la picioarele apostolilor. Din spirit de prevedere, însă, de frica jidovilor, până la înmulțirea mare a numărului creștinilor, locașuri anumite nu se înființează.

Sfinții apostoli, după Înălțarea Domnului la Cer, făceau rugăciuni și jertfa Euharistiei, prin casele frumoase ale sufletelor devotate. Despre acestea ne spune sf. evangelist Luca în Faptele apostolilor la cap. 2, v. 46: „Toți împreună erau nelipsiți la Templu, în fiecare zi frângeau pânea acasă, și luau hrana cu bucurie și curățire de inimă“. O casă mai deosebită, în care se săvârșia frângerea pânilor, era aceea a Mariei, maica evangelistului Marcu. „Când Petru a ieșit din temnița în care fusese omorât Iacob cel Mare din porunca lui Irod, a venit noaptea la casa Mariei unde erau adunați și ceilalți frați stând în rugăciune. Aci Petru bătând în poartă i s'a deschis și a făcut semn tuturor să tacă și apoi li-a istorisit minunea prin care a ieșit din temniță. Ni se mai dau și alte nume de proprietari în casele cărora se frângea pânea și se făceau rugăciuni. De exemplu în casa lui Simon Curelarul, zidită în Jappe (Iafa), pe țărmul mării Mediterane (Faptele apostolilor, 10, 6), a lui Gamaliel etc.“*)

(Urmează)

Pr. Traian Constantin

*) Dr. Badea Cireșan: „Tezaurul liturgic“ vol. II. pag. 56.

Scurtă privire istorică asupra bisericii ortodoxe române din Banat.

de Pr. Constantin Târziu
licențiat în teologie.

Prima concluzie care ni se impune deci e că Banatul avea episcopie și înainte de Achtum pentru că nu ni se spune nicăeri că el ar fi înființat-o așa cum a înființat mănăstirea Sf. Ioan.

A doua este că cea dintâi mănăstire ortodoxă de pe pământul românesc despre care ne informează mai precis istoria a existat la noi în Banat; dar după cum vom vedea mai departe în capitolul despre mănăstiri, existau la noi mănăstiri și mai vechi, ca mănăstirea Glad de lângă Chichinda-Mare, mănăstirea Pordean de lângă Cherestur, mănăstirea dela Igrîș și cea dela Saravale cari ar data de pe vremea lui Arpad.¹⁾

Cenadin nu făcu nici un neajuns episcopului ortodox, dar probabil după timpuria lui moarte, ca și a episcopului grec, sau poate în urma alungării acestuia din Cenad, precatolicul rege Ștefan înființă episcopia latină de Cenad la anul 1030 pe teritoriul Banatului, cuprinzând județele Timiș-Torontal, Caraș-Severin și o parte din județul Arad.²⁾ Chiar faptul înființării acestei episcopii dovedește că acolo a trebuit să existe o episcopie ortodoxă pe ruinele căreia Ștefan a înființat una nouă cu scopul de a catoliciza și maghiariza mai ușor³⁾ pe Românii bănățeni.

De acum începe o grea perioadă pentru biserica românească din Banat, din cauza catolicismului exclusivist și cutropitor. Sub oblăduirea regilor apostolici ai Ungariei episcopia Cenadului luptă din răputeri să catolicizeze Banatul, ajutată fiind și de măsurile administrative ale regilor maghiari. Cu toate acestea însă poporul român cu bunul său simț în-născut nu s'a lăsat amăgit de momelile străinilor. Conduși fiind de episcopii și preoții lor conștienți de datoria sfântă de a ține aprinsă făclia ortodoxismului în această parte a țării, a rezistat cu succes asalturilor dușmane.

§. 3. *Persecuțiile îndurate de biserica ortodoxă română din Banat din partea catolicismului maghiar dela cucerirea Banatului de către Unguri până la căderea lui sub Turci.*

Cam până la începutul secolului XIII religia ortodoxă tot se mai bucura încă de oare-

2) Dr. K. Juhász: „Die Stifte der Tschanader Diözese im Mittelalter“. Münster 1927, p. 165—175 și 187—190 și Pr. Gh. Cotoșman o. c. p. 61 și 455.

2) Fr. Griselini o. c. p. 12 și not. 44.

3) Pr. Gh. Cotoșman o. o. p. 68.

care libertate din partea stăpânirii maghiare. De aci înainte începe calvarul bisericii noastre naționale, care veacuri de-a rândul trebui să suporte atacurile unite ale papilor și regilor maghiari, căci după cum foarte frumos zice d-l I. Lupaș: „biserica papei, pornită totdeauna spre cucerire și propagandă, a imprimat regatului ungar, caracterul de regat „apostolic“ și i-a impus datoria să răspândească în toate părțile catolicismul în paguba bisericii răsăritene. Din partea scaunului papal din Roma au fost necontenite îndemnurile către regii Ungariei, cari adeseori se obligau cu jurământ pe Sfânta evanghelie, să facă tot ce le stă în putință, ca să aducă pe toți supușii lor la ascultare față de scaunul papal. Nu au reușit însă a-și aduce la îndeplinire promisiunile acestea, cu oricât de strașnice jurăminte ar fi fost ele întărite. Românii ardeleni (și bănățeni) au rezistat cu suflet eroic tuturor amenințărilor și încercărilor cărora au fost supuși din partea regatului ungar și a bisericii catolice. În documentele vechi se face amintire și de preoți catolici cari trăgeau în țapă pe țărani Români — „more patrio“ — după obiceiul țării, pentruca să-i convertească la catolicism“.⁴⁾ Românii devin o simplă — „misera plebs contribuens“, — Valachi schismatici și eretici, cari nu făceau parte din nici o națiune și din nici o religie receptă.⁵⁾ Dar după cum spune d-l O. Ghibu cu amărăciune: „măcar de ar fi fost această propagandă catolică o operă religioasă; ea a fost însă operă politică și ea atare nu putea fi străbătută de iubire, ci mânăta de furia de cucerire sau de distrugere. Am zice chiar că ea n'a fost peste tot propagandă „catolică“ ci pur și simplu propagandă ungurească“. Și mai departe: „Ardealul a cunoscut și alte propagande religioase. Noi am îndurat și propaganda luterană și cea calvină, cari ambele au fost în felul lor, destul de puternice. Dar ele au fost puternice prin convingerea și prin săvna pe care o puneau în opera lor de convertire. Luteranii și calvinii ni-au tradus în limba noastră cărți, prin cari au vrut să ne lumineze — evident după ideile lor — ei ni-au făcut școli cu același gând, — ei au căutat să ne câștige pentru legea lor, dar niciodată ei n'au întrebuintat împotriva noastră, înșelătoria, minciuna, constrângerea, forța brută. Oricât de puțin favorabilă ar putea fi socotită din punctul de vedere al nostru opera lor, ea fost în fond și în formă o operă, cecece celei săvârșită de catolici nu-i putem recunoaște“.⁶⁾

(Urmează)

Originea botezului creștin.

De preotul Ioan Nicorescu.

I. *Iisus și botezul.* Actul sărbătorește al sf. botez de azi, care în biserica străveche era ca un început al vieții creștine, că a fost direct instituit de Iisus, e dintru început părerea tuturor creștinilor iubitori de Dumnezeu; biserica încă a împărțit dogma aceasta. Și cu toate acestea în decursul vremilor credința creștină a fost atacată în adevărurile ei de către diferite secte și astfel s'a născut îndoiala de credință: că Iisus n'ar fi instituit categoric actul botezului.

În puterea aserțiunii bisericii noastre ni stau într'ajutor enarările sf. evanghelii: Ioan III. 5; Mc. XVI. 15, 16 și Mt. XXVIII. 19, 20, cari sprijinesc credința bisericii noastre față de unii critici exegetici, cari neagă instituirea tainei botezului de către Iisus.

După Ioan III. 5, a zis Iisus lui Nicodim: „Amin, Amin, zic ție, de nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu“. Cu aceste cuvinte a așezat Iisus taina botezului.

După ce unii critici ai evangheliei lui Ioan *conglăsuesc* că această evanghelie nu poate servi ca izvor genuin, — în ce privește viața lui Iisus, noi trebuie să consultăm **sinopticii cu cari această evanghelie nu consună întru toate.** În evangeliile sinopticilor aflăm la Mc. XVI. 15, 16; Mt. XXVIII. 19 sq., că Iisus a instituit botezul. În acest loc enarează evangelistul că după ce a înviat Iisus, când li s'a arătat învățăcelilor în Galilea, a zis lor: „Mergând învățați toate neamurile botezându-i în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh“. Luând strict sub exegeză și analiză acest loc reese că aceste cuvinte nu constituie atât un *ordin de botez*, ci mai mult o *datorie de misiune* — *apostolat* — pentruca toate neamurile = păgânii să devină învățăcelii lui Iisus. Insuși prezentul „învățați“ etc. întărește misiunea apostolilor, care bine tradus ar trebui să fie „faceți“ învățăceli și îi întăriți prin botez.

Septuaginta are versul 19 tradus: *πορευθέντες μαθητεύσατε, πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες* etc. pe când Vulgata traduce pe *μαθητεύσατε* = faceți cu verbul *docere* = învățați ceea ce înseamnă a face pe cineva *învățăcel* = *Jemanden zum Schüler, Jünger machen*.

Astfel a procedat și Mântuitorul când a chemat pe Petru și Andrei, și pe alți doi frați Ioan și Iacob, fiii lui Zevedeu; i-a chemat la sine și cari urmând chemării i-a introdus în tainele împărăției cerești. Și Ioan Gură de aur în omilia sa la I Cor. I. 14 zice că: „botezul

4) Dr. I. Lupaș: „Istoria Bisericii ortodoxe române“. București 1934, p. 18—19.

5) O. Ghibu: „Catolicismul unguresc în Transilvania și politica religioasă a statului român“. Cluj 1924, p. 16.

6) O. Ghibu o. c. p. 217—18.

e mai puțin decât predicarea evangheliei". Deci botezat trinitar e un ordin și mijloc d-a face învățacei, — creștini pentru împărăția lui Dumnezeu.

Din partea criticilor evangheliei, ca primul și cel mai esențial mijloc al examinării valorii scrierii evangeliștilor, s'a considerat totdeauna asemănarea sinopticilor și prin aceasta o cale posibilă, dacă adecă comunicarea se ține de vechea tradiție ori nu; pentru că cele 4 evanghelii ni dovedesc nemijlocit după existența și structura lor, că enarările lor despre Iisus difer.

Cuvintele **ordinului** d-a boteza se află numai la **Mateiu**, nici cum la Mc. și nu obvin nici la Luca precum nici la Ioan. Nici evangelistul Luca, care e poate mai tiner ca Mateiu, nu cunoaște acest citat, ori altul lui asemenea. Nici Mc. nu pomenește ceva și nici Pavel apostolul ginților nu se provoacă în scrierile sale la acest loc din Mateiu, care și-a scris evangelia sa cu 40—50 ani după Hristos. Față de criticii și exegeții, cari intenționat ori chiar rătăcind în tâlcuiri, stă *credința și praxa bisericii* ortodoxe care în baza cuvintelor mai sus citate ca *ordin* de botez dat de Iisus, s'a așezat botezul în *numele sf. Treimi*.

În toată predica și învățăturile lui Iisus, nu apare nici cea mai mică urmă despre un *botez trinitar*, așa precum ni-l prezintă Mateiu XXVIII. 19. **Botezul trinitar datează de mai târziu**. De aci se explică că praxa botezării din și după timpul apostolilor era așa, precum se practica până în secolul al III. Botezul se săvârșia numai în numele lui Iisus, rostindu-se *numai numele lui Iisus*, nu al Sf. Treimi. I Cor. I. 13, VI. 11. Rom. VI. 3 sq.; Acta II. 38; VIII. 16; X. 48; XIX. 5; Barnava ep. XVI. 6 sq.; Herma, viz. III. 7, 3; VIII. 6, 4; IX. 12, 5.

Că Iisus ar fi botezat, precum relatează Ioan III. 22 nu poate sta, deoarece același Ioan IV. 2 revine. Dar și acceptarea că învățacei, pe timpul lui Iisus, în prezența și cu învoirea lui botezau, Ioan IV. 2 reese ca o aprobare din partea Mântuitorului, fiind botezul direct orânduit de Iisus. Singur evangelistul Ioan pledează pentru aceasta, pecând sinopticii îl contrazic. Nici unde nu se pomenește, că pe timpul lui Iisus mulțimea ce-i urmă și adera cu înzistență la învățătura lui mai înainte s'ar fi botezat.

Dealtă parte trebuie să știm că în primele comunități creștine se boteza dela început, care praxă și credință a bisericii străvechi a făcut că la Rusalii s'au botezat cca la 3000 suflete.

Din epistolele pauline ne încredințăm nu numai că în comunitățile formate din păgâni

de către Pavel, legatul Domnului, actul botezului era considerat ca acela care sfinția ritul ei cu mare probabilitate și aceea că și apostolul să fi primit botezul. Rom. VI. 3. I Cor. XII. 13.

Aceasta ar însemna că nu mult după moartea lui Iisus, pe timpul Damascului lui Pavel, acărei cetăți credincios înscris era el, era în uz *baia cufundării*. Dar acest uz se poate stabili cu grijă numai pentru comunitatea creștină din Damasc și pentru cele formate din păgâni, care lucrare va fi fost în uz și în cea mai veche comunitate din Ierusalim.

Din aceste premise conchidem că în vechile comunități creștine s'a practicat botezul instituit de Iisus. Aflăm botezul în biserică, și este nedespărțit de aceasta, ceea ce pentru considerarea și înțelegerea actului e de mare importanță. Botezul a congresut cu biserica veche, a răsărit din același teren din care s'a format și biserica din împrejurimea iudaică. Botezul e un act al lui Iisus și ca atare al bisericii, ab origine, nu specific *creștinesc*, care stă în legătură cu predica și efectele directe ale acesteia. Spre a putea cunoaște originea botezului creștin, trebuie să-l legăm de datinele folosite de poporul iudeu în acel timp, ceea ce vom trata în *spă-*

(Urmează).

ȘTIRI

Săbătoarea Națională de 10 Maiu încă ni-a dăruit-o Dumnezeu de toată frumusețea în orașul nostru. La serviciul divin P. S. Sa a servit, asistat de preoții: prot. Romul G. Ancușu, Teodor Șandru, Gheorghe Noaghea, Pavel Bogoevițiu și protodiaconul Teodor Roșca. Răspunsurile au fost date în aceeași atmosferă sărbătorească dela Paști, de Corul Catedral. La sfârșitul serviciului P. S. Sa din Tronul arhieresc a vorbit mulțimii de intelectuali despre semnificația zilei „un popas, însemnat de Pronia cerească în viața Neamului nostru, în calea lui spre libertate, spre progres“. A urmat defilarea trupelor, iar seara s'a făcut retragere de torțe.

În centrul Ferdinand intelectualii români au intrunit pe muncitori și pe țărani satelor din jur, ca la cinci mii, cărora li-a vorbit despre *zina de 10 Maiu* colaboratorul nostru Petru Toma, trimisul L. A. R. secția Caransebeș.

Incoronarea Suveranilor Angliei. M. Sa Regele George al VI-lea și Regina Elisabeta ai Mării Britanii s'au încoronat miercuri în 12 Maiu. Din partea României a luat parte la serbări Măria Sa Marele Voevod Mihailu, Moștenitorul Tronului.

La examenul de cvalificație preoțească ce s'a ținut în 12 Maiu a. c. s'au prezentat 8 candidați, între cari 6 au fost declarați reușiți.

O jertfă frumoasă de sf. Paști. Tânărul învățător Ion Bona din comuna Bulci, dimpreună cu soția sa Anica — nu demult căsătoriți — au donat cele două lumini, primite cu ocaziunea cununiei dela nașul lor d-l Izidor Tataru — sf. biserici din Sadova-nouă, ca să ardă în sănătatea lor.

Fiind aceste lumini din ceară curată dela fabrica „Diecezană”, în valoare de 1300 Lei și aducându-se prin aceasta o jertfă cu „miros de bună mireasmă duhovnicească” și bine plăcută lui Dumnezeu, preotul Simion Șandru dimpreună cu epitropia parohială, aduc pe această cale vtile lor mulțumiri tânărei perechi, dorindu-le mulți ani cu sănătate.

Rata a șasea din conversiune. La 15 Mai este fixat termenul pentru plata ratei a șasea din conversiune.

În caz de neplată a unei singure rate, chiar față de unul dintre creditor, creditorul neplătit va putea urmări fructele naturale sau civile, sau veniturile de orice fel ale debitorului.

În caz de neplată la scadență a două rate succesive, chiar față de unul singur dintre creditor, debitorul va fi de drept decăzut din beneficiul termenului, față de creditorul neplătit, putând fi urmărit asupra bunurilor sale, pentru creanța astfel cum a fost redusă prin legea conversiunii.

În comuna Ocna de fier cercul religios Sfântul Gheorghe și-a cumpărat instrumente pentru fanfara cercului în valoare de peste 27.000 lei. Biserica încă i-a ajutat, iar ei se vor revanșa cu ocazia hramului, cântând gratuit. Alături de cercul din Recița-montană pare a fi cel mai bine organizat cerc, din acel tract, căruia îi dorim spor la muncă!

Donațiune. Cu ocazia sărbătorilor sf. Paști harnica soție a evlaviosului preot Trifon Așănescu din comuna Plugova a făcut un act de pietate donând în folosul bisericii 3 perdele la ușile împărătești și diaconesți și un acoperământ la sf. Prestol. Broderia și tot lucrul împodobit a fost făcut de mâna sa proprie valorând circa 1500 lei.

Donațiune. Preotul Marcu Boldovina din Doloave a dăruit suma de 200 lei pe seama bisericii noastre din Pogănești, avizată la ajutoare, pentru care gest i se exprimă mulțumită.

Mulțumită publică. Preotul și parohia ort. rom. Poiana mulțumește și pe această cale Soc. U. D. R. și lucrătorilor poenari cari lucrează în minele de cărbuni din Doman pentru darul ce au făcut sfintei biserici prin confecționarea celor două steaguri în valoare de 15.000 lei. În special ne îndreptăm mulțumirile noastre către d-l ing. Vasile Poboran dir. minelor de cărbuni ale U. D. R., d-l ing. Ioan Propst cari au ajutat la înfăptuirea acestei dorințe a micșorilor, atât material, cât și încurajându-i moralicește.

Felicităm conducerea Soc. U. D. R. că înțelege să înțurme sufletul muncitorilor spre astfel de fapte creștinești și românești totdeauna. Dumnezeu să răsplătească jertfa lor!

Orarul de vară a intrat în vigoare cu ziua de 15 Mai și până la 1 Octomvrie. Orele de oficiu se țin între 7.30—13.30. Luni și în zilele ce urmează sărbătorilor este serviciu numai după masă dela orele 15.30—19.30.

† **Leontina M. Patrașcanu**, soția d-lui farmacist Mihail Patrașcanu din Caransebeș, președintele Camerei de Industrie și Comerț din Logoj, a trecut la cele eterne joi în 13 l. c. într'un sanatoriu din București. Răposata a fost o doamnă distinsă, dintr'o familie preoțească din Ardeal, cinstită și iubită de toate cercurile din Caransebeș. Moare în puterea vârstei, răpusă de o boală ce nu iartă, lăsând în urma ei un copil și pe soțul, nemângâiați. Dumnezeu să facă loc celei izbăvite în lăcașurile Sale de odihnă, iar pe cei rămași în durere să-i cerceteze cu mila Sa bogată!

Poșta administrației.

Păr. P. I. Costul publicației este de 150 Lei.

Nr. 990 Șc. 1937.

Notă oficială.

În legătură cu hotărîrea sa din 13 Decemvrie 1934 privitor la preoții profesori de religie, Sfântul Sinod ne comunică, sub 12 Februarie 1937 Nr. 395, următoarele:

Prin hotărîrea sa dela 13 Decemvrie 1934, aici anexată în extras de pe sumarul ședinței, Sf. Sinod a admis primirea la examenul de capacitate pentru specialitatea religie, a tinerilor licențiați în teologie. Numirea la catedre însă a condiționat-o de hirotonia lor fie pe seama capelei școlare unde este catedra respectivă, fie pe seama catedralei episcopale, în cazul când școala n'are capelă.

Această hotărîre a fost comunicată atât la toate eparhiile, cât și Ministerului Instrucțiunii.

Prin modificarea din 1934 a art. 43 din legea învă. secundar în sensul că preotul profesor de religie nu mai poate fi preot de enorie, fie ca preot paroh, fie ca preot ajutător, s'a împlinit o veche dorință a Biscricii și preoții reușiți la examenul de capacitate pentru religie n'au putut lua catedra decât demisionând dela parohii.

Anul trecut, 1936, când Min. Instrucțiunii a trebuit să împartă catedrele de religie și s'au prezentat tinerii teologi, reușiți la examenul de capacitate, a propus Sf. Sinod să admită hirotonia acestor tineri pe seama catedrelor.

Acest lucru nu se poate admite, întrucât hirotonia în preot trebuie să se facă numai pe seama altarului unei biserici. Deaceia, i s'a comunicat Ministerului din nou hotărîrea Sf. Sinod din 1934, aici anexată.

Și pentru punerea ei în aplicare, a fost rugat să procedeze astfel: tinerii licențiați în teologie, cu examenul de capacitate luat să fie primiți la împărțirea catedrelor și să li se fixeze catedrele la care au dreptul pe baza clasificării. Însă titularizarea lor să se facă după ce vor fi hirotoniți în preoți, fie pe seama capelei școlare, dacă are școala unde este numit, fie pe seama catedralei episcopale, unde este capelă. Și această hirotonie să se facă cât mai curând.

Pe baza acestui aviz al Sf. Sinod Min. Instrucțiunii, a împărțit catedre licențiaților în teologie, cu examenul de capacitate, așteptând ca ei să fie hirotoniți de PP. SS. Chiriarhi, în cuprinsul eparhiilor cărora au catedrele, până cel mai târziu în Martie 1937, în-

trucât până la acea dată urmează a-i titulariza, după cum au dreptul după legile școlare.

Intrucât în unele eparhii s'a ivit teama, ca Biserica su nu creicze o nouă categorie de preoți fără salar și fără parohie, tinerii teologi numiți la catedre în condițiunile indicate de Sf. Sinod mai sus, s'au adresat din nou Sinodului permanent, spre a lua măsuri pentru hirotonia lor cât mai curând pe seama catedralelor episcopale, întru cât școlile la care au catedrele nu au capele. Aceasta în scopul de a li se da titularizarea. Căci altfel pierd catedrele.

Sinodul permanent, în ședința s'a dela 4 Februarie 1937, având în vedere hotărîrea Sf. Sinod din 1934; având în vedere că art. 43 din legea învățământului secundar, modificată în 1934, impune preoților profesori de religie să nu fie preoți de enorie, fie ca parohi, fie ca ajutători; având în vedere, că potrivit acestui articol, preoții profesori de religie nu pot reflecta sub nici un chip la parohie, căci parohia lor este școala dela care au salarul ca profesor; având în vedere că dela Sf. Sinod s'a cerut ca acestor tineri licențiați, cu examenul de capacitate, să li se fixeze catedrele de religie, la epoca numirilor, urmând ca titularizarea să se facă după ce vor fi hirotoniți, în condițiunile hotărîrii Sf. Sinod din 1934, a decis menținerea hotărîrii Sf. Sinod din 1934, precum și avizul dat în 1936 către Ministerul Instrucțiunii.

Ca atare cu frățescă dragoste Vă rugăm să binevoiiți a hirotoni, fie pe seama capelei dela școala respectivă, unde este, fie pe seama catedralei episcopale, unde nu este capelă, pe tinerii teologi profesori de religie dela școlile din cuprinsul acelei eparhii, cari vor prezenta adresă dela Ministerul Instrucțiunii, că sunt numiți numai la o catedră de religie pe seama căreia urmează a fi titularizați prin hirotonie.

Iar în cazul când școala la care au catedra n'are capelă și nu este în orașul de reședință al episcopiei, nouilor profesori li se fixa în mod provizoriu, o biserică parohială din orașul unde este școala în care vor duce elevii în Duminici și sărbători și vor oficia pentru ei și pentru trebuințele lor sufletești. Dela această biserică nu vor avea nici o remunerație bănească și nici dreptul de a se amesteca în chestiunile parohiei și parohienilor, atribuții ce sunt în mod exclusiv ale preotului paroh respectiv.

Cum această biserică li se fixează în mod provizoriu, li se va impune ca într'un termen cât mai scurt să-și facă capelă la școala respectivă.

Caransebeș din ședința Consiliului eparhial ținută în 18 Februarie 1937.

Episcopul diecezan:

† VASILE

Nr. 3020 E. 1937.

CONVOCARE.

Delegații preoțimei, profesorilor Academiei teologice și funcționarilor dela Consiliul eparhial, precum și protopresbiterii tractuali, se convocă la Adunarea generală anuală a membrilor fondului de ajutorare reciprocă a salariaților eparhiei Caransebeșului pe ziua de

Redactor responsabil: NICOLAE CORNEAN, consilier eparhial.

27 Mai a. c. orele 11 a. m. în birourile Consiliului eparhial.

Obiecte:

Darea de seamă asupra gestiunii anului 1934.
Cauze curente.

Caransebeș în 13 Mai 1937.

Episcopul diecezan:

† VASILE

Publicațiune de licitație.

Pe baza aprobării Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 2343 E. ex 1937, ddto 13 Aprilie, a. c. se publică licitație cu oferte închise pe ziua de 30 Maiu 1937, ora 11 a. m. pentru lucrările de reparare exterioară și de acoperire din nou cu tablă galvanizată a turnului și a sf. biserici ort. rom. din Jdioara, jud. Severin.

Prețul de exclamare este de 53.400 Lei.

Lucrările sunt cele cuprinse în deviz.

Materialul necesar pentru acoperirea turnului și a sf. biserici îl dă comuna bisericască, iar tablele de zinc pentru montarea crucilor dela turn și altar le va pune la dispoziție ofertantul, de calitate cuprinsă în deviz, la fel și pentru celelalte lucrări.

Planul și devizul lucrării poate fi văzut zilnic la oficiul parohial.

Licitanții vor depune pe lângă ofertă o ganție de 10% din valoarea lucrării în numerar sau efecte de stat.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia măcstru în care are mai multă încredere ori care va fi rezultatul licitației.

Contractul devine obligator pentru ofertant imediat după semnare, iar pentru comuna bisericască după aprobarea de către Venerabilul consiliu Eparhial.

Jdioara, din ședința consiliului parohial ținută la 9 Maiu 1937.

Dimitrie Blidariu

preot președinte.

L. Daminescu

inv. secretar.

1--2

Publicațiune de licitație.

Pe baza încuviințării Ven. Consiliu Eparhial Nr. 1761/E. 1937, se escrie licitație minuendă publică verbală, ce se va ține în ziua de 20 Mai 1937, ora 2 m. p. în sf. biserică din Mutnicul-Mare, pentru cimentarea pământului în culori.

Prețul de exclamare este de 11.240 Lei.

Lucrările sunt cele cuprinse în devizul aprobat de Ven. Consiliu Eparhial care se poate vedea zilnic la oficiul parohial.

Licitanții sunt obligați a depune ca vadiu 10% din prețul exclamat ca garanție, și care se va înapoia după colaudare fără dobândă.

Spese de drum nu se acordă.

Comuna bisericască își rezervă dreptul a da lucrarea măcstru lui care va prezenta mai multă garanție morală și materială.

Mutnicul-Mare la 9 Mai 1937.

Iova Drăghina

paroh, preș. cons.

Ioan Ștefănița

notar.

Tiparul și editura Tipografiei Diecezane, Caransebeș